

- комп'ютерне моделювання;
- медична візуалізація (перевірка впливу ліків на метаболізм шляхом мікродозування);
- тести у пробірці на моделі людської шкіри тощо [7, с. 226].

На жаль, Україна майже не використовує досвід зарубіжних країн щодо альтернативних засобів для тестування косметики та побутової хімії. На думку автора, треба розробити дієвий механізм контролю за косметичними та хімічними експериментами шляхом закріплення відповідного обов'язку представників Державної екологічної інспекції та громадських екологічних інспекторів, зокрема спеціального обліку та звітності про проведення дослідів над тваринами. Також варто закріпити заборону тестування продукції саме на законодавчому рівні, розробити макети локальних актів для державних і недержавних інституцій, які проводять тестування.

Список використаних джерел:

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо імплементації положень деяких міжнародних угод та директив Європейського Союзу у сфері охорони тваринного та рослинного світу : Закон України від 15 липня 2021 року № 1684-ІХ. Офіційний вісник України від 20.08.2021 — 2021 р., № 64, стор. 27, стаття 4009, код акта 106543/2021
2. Лозо О.В., Пілюшенко Д.О. Актуальні питання правового регулювання захисту тварин від жорстокого поводження. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 7. 2020. С. 225-228. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2020-7/57>

УДК 342.9

Якубенко Д.Л. аспірантка спеціальності 081 Право, кафедра Конституційного права України

Науковий керівник: Дахова І.І, к.ю.н., доцентка кафедри Конституційного права України

(Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, м. Харків, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ДОПОМІЖНИХ РЕПРОДУКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ОКРЕМИМ КАТЕГОРІЯМ

Застосування допоміжних репродуктивних технологій, які в юридичній площині розглядається як реалізація репродуктивних прав, є одним з найбільш ефективних способів лікування безпліддя, що стає все більш актуальним протягом останніх десятиліть. Та разом із тим, популяризація та розвиток окреслених технологій потребує своєчасного їх закріплення законодавцем.

Зокрема, важливим моментом у царині захисту репродуктивних прав людини постає відсутність законодавчого регулювання питання застосування ДРТ окремим категоріям осіб, наприклад, таким як ВІЛ-інфіковані особи. Станом на сьогодні, закон регулює питання застосування ДРТ виключно у дискордантних подружніх пар - тобто таких, в яких один із партнерів ВІЛ-позитивний, а інший – ВІЛ-негативний [2]. Так, люди, які живуть з ВІЛ, один із яких є членом дискордантної подружньої пари, мають право на участь у допоміжних репродуктивних технологіях за умови запобігання передачі ВІЛ-інфекції від батьків майбутній дитині.

У вересні 1996 р. на Другій міжнародній консультації з ВІЛ/СНІД та прав людини, яка відбулася під егідою Управління Верховного комісара ООН з прав людини та Об'єднаної програми ООН з ВІЛ/СНІД, було підготовлено міжнародний документ «ВІЛ/СНІД та права людини. Міжнародні керівні принципи». Цей документ відзначився

систематизацією базових вимог світового співтовариства до політики, законодавства та діяльності будь-якої держави у боротьбі з ВІЛ-інфекцією та зменшення шкоди, що завдається суспільству цією глобальною проблемою. Документ містить 12 керівних принципів, у трьох з яких зазначено заходи, що відносяться до сфери охорони репродуктивного здоров'я та попередження вертикальної трансмісії ВІЛ-інфекції: законодавче забезпечення охорони громадського здоров'я таким чином, щоб воно дозволяло адекватно вирішувати нагальні його питання, що виникають у зв'язку з ВІЛ-інфекцією; прийняття та посилення дії антидискримінаційних законів, які б захищали від дискримінації у державному та приватному секторах ВІЛ-інфікованих осіб; передбачення створення сприятливого середовища для жінок та дітей, створення спеціалізованих соціальних служб охорони громадського здоров'я тощо [1].

Враховуючи високий показник вертикальної трансмісії ВІЛ-інфекції є потреба в удосконаленні системи організації надання медичної допомоги ВІЛ-інфікованим вагітним, роділлям, породіллям та ними народжених дітей в умовах реформування охорони здоров'я у відповідності до рівня надання медичної допомоги [4].

Таким чином вбачається наступна дилема: чи доцільно вести мову про заборони застосування ДРТ ВІЛ-інфікованим особам з метою протидії епідемії ВІЛ-інфекції або така заборона буде прямою формою дискримінації.

Важливо зазначити, що спільним наказом Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства освіти і науки України, Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту, Державного департаменту України з питань виконання покарань, Міністерства праці та соціальної політики України від 23.11.2007 № 740/1030/4154/321/614а, «Про заходи щодо організації профілактики передачі ВІЛ від матері до дитини, медичної допомоги і соціального супроводу ВІЛ-інфікованих дітей та їх сімей» визначено, що у разі прийняття ВІЛ-інфікованою пацієнткою свідомого рішення після проведення консультування щодо виношування вагітності, схилити ВІЛ-інфіковану вагітну до штучного переривання вагітності не дозволяється [3].

Таким чином, наявність норми-заборони щодо обов'язкового направлення такої пацієнтки на процедуру штучного переривання вагітності, а отже надання дозволу ВІЛ-інфікованій особі на виношування та народження дитини, наштовхує на думку, що законодавцю дослідно передбачити такий самий дозвіл на застосування до такої особи ДРТ.

В цьому контексті також доцільно звернути увагу на висновок Українського центру контролю за соціально-хворобами МОЗ України про те, що в Україні не зафіксована генералізована епідемія ВІЛ-інфекції. А отже, з часом можна буде вести мову про дозвіл застосування ДРТ і для цих категорій осіб за низки відповідних умов, зокрема, за умови прийому такою особою АРВ-препаратів до та під час застосування ДРТ, а також протягом вагітності. Також доцільно підкреслити, що станом на сьогодні наявна потреба у додаткових наукових дослідженнях з питань безпеки та призначення пожиттєвої АРТ у вагітних з ВІЛ-інфекцією, та їх дітей, особливо в умовах як низької забезпеченості ресурсами, коли випадки недостатнього харчування та супутніх захворювань є більш поширеними, ніж у розвинених країнах, так і обмеженості потенціалу для проведення моніторингу.

Отже, можемо дійти висновку про те, що доцільно вести мову про розширення законодавчого регулювання кола суб'єктів, які мають право на застосування допоміжних репродуктивних технологій. Так, до переліку таких об'єктів доцільно внести також і подружніх пар, що не відносяться до категорії дискордантних, аби уникнути можливої дискримінації тих чи інших представників суспільства в контексті реалізації останніми своїх репродуктивних прав.

Список використаних джерел:

1. British HIV Association guidelines for the management of HIV infection in pregnant women. 2012. Електронний ресурс. Режим доступу: *Матеріали XIII Міжнародної науково-технічної конференції аспірантів та молодих вчених «Наукова весна» 2023*

http://www.bhiva.org/documents/Guidelines/Pregnancy/2012/hiv1030_6.pdf. (дата звернення: 04.12.2022).

2. ВІЛ/СНІД та права людини. Міжнародні керівні принципи». ООН, ЮНЕЙДС. 1996 р. 31 с.

3. Керівні принципи для виявлення та ведення випадків споживання хімічних речовин та пов'язаних з цим розладів здоров'я під час вагітності. ВООЗ. 2014. 39 с.

4. Соціально-демографічні та медичні детермінанти ризику передачі ВІЛ від матері до дитини в Україні» (анотований звіт ДУ «Український центр контролю за соцхворобами МОЗ України», ЮНІСЕФ, Інститут соціології НАН України»), 2013.

УДК 342.9

Мамедова Е.А., ад'юнкт Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

(Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, м. Дніпро, Україна)

Науковий керівник: Блінова Г.О., д.ю.н., доцентка, професорка кафедри цивільного, господарського та екологічного права

(Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», м. Дніпро, Україна)

КІБЕРБЕЗПЕКА ПАТРУЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ: ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ НАУКОВЦЯМИ ТА ПРАКТИКАМИ

У галузі забезпечення кібербезпеки, вважає В. В. Бухарев, Національна поліція України наділена повноваженнями щодо забезпечення прав і свобод людини і громадянина, інтересів суспільства і держави від злочинних посягань у кіберпросторі; запобігання, виявлення, припинення та розкриття кіберзлочинів; підвищення поінформованості громадян про безпеку в кіберпросторі [1]. Відповідно до Закону України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України», МВС було включено до національної системи суб'єктів забезпечення кібербезпеки, через що на МВС було покладено повноваження щодо: створення і забезпечення функціонування підрозділів з протидії кіберзлочинності; розробки та реалізації комплексу організаційних і практичних заходів, спрямованих на боротьбу з кіберзлочинами; створення і забезпечення функціонування цілодобової контактної мережі для надання невідкладної допомоги у розслідуванні кіберзлочинів тощо [1]. В положеннях Закону «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» МВС віднесено до загальних суб'єктів забезпечення інституту [2]. Водночас науковці не достатньо приділяють уваги визначенню змісту поняття кібербезпеки поліції, якого на сьогодні не сформульовано.

Відсутність достатньої уваги до питань організаційно-правового забезпечення кібербезпеки патрульної поліції призводить до реалізації загроз у цій сфері. Одна з останніх таких кібератак сталася 23 вересня 2020 року, коли на деяких інтернет-сторінках обласних управлінь Національної поліції була поширена неправдива інформація, у якій повідомлялося про викид радіоактивних речовин на 3-му енергоблоці Рівненської АЕС [3]. На той момент сайт Національної поліції та відповідно інтернет-сайти інших головних управлінь поліції були відключені. Департамент патрульної поліції був змушений відключити базу ШПС «Армор», що не давало змоги патрульним поліцейським здійснювати перевірку осіб, транспортних засобів, також виносити електронні постанови правопорушникам. На той момент виклики на спеціальну лінію «102» приймалися і передавалися до чергової частини, своєю чергою, чергова частина патрульної поліції також виявилася без зв'язку. Не бачивши на моніторі карти знаходження патрулів, черговий був змушений відправляти будь-який й орієнтуватися тільки на квадрат прив'язки патруля, в якому екіпаж не завжди знаходився. Виклики спецлінії «102» оголошувалися по радіозв'язку, який, як ми знаємо, не є захищеним,